

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๐

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ หรือไม่

ความเห็น

ตามคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๖ หรือไม่ โดยมีคำขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในกระบวนการตราว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องได้เสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง (๑) การเสนอความเห็นตามมาตราดังกล่าวสามารถเสนอได้สองประการคือ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ แม้ผู้ร้องจะมีคำขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในกระบวนการตราว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ แต่เมื่อได้อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งมีปัญหานี้อยู่ด้วย ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นนี้ได้ด้วย

จากการตรวจสอบสำเนาลายมือชื่อสมาชิกบัญญัติแห่งชาติที่ลงนามมาประชุมในวันพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. วาระที่หนึ่ง ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๑๑๔ เสียง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๕ บัญญัติให้มีสมาชิกบัญญัติแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกไม่เกิน ๒๕๐ คน และมาตรา ๙ บัญญัติให้การประชุมต้องมีสมาชิกสภาบัญญัติแห่งชาติมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาบัญญัติแห่งชาติทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม จำนวนกึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาบัญญัติแห่งชาติ

ในขณะนั้นคือ ๑๒๐ คน เมื่อมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าร่วมประชุมและลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๑๑๔ เสียง จึงไม่ครบองค์ประชุม ไม่อาจถือเป็นมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ เมื่อการประชุมในวาระที่หนึ่งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก็ไม่สามารถนำไปสู่การพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามได้ ทั้งเมื่อพิจารณาถึงจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มาประชุมในวาระที่สองและวาระที่สามก็ปรากฏว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งเช่นเดียวกัน ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ ได้บัญญัติถึงองค์ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาว่าต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเช่นเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๕ ด้วยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยดังกล่าว การตราพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. จึงไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอันมีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ และมาตรา ๑๕๔ วรรคสาม โดยไม่ต้องวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๖ หรือไม่

จึงวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. เป็นอันตกไปทั้งฉบับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ และมาตรา ๑๕๔ วรรคสาม

นายอนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ